

BIULETYN NR 2/2010

ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
i SĄDÓW OKRĘGOWYCH

REDAGUJE ZESPÓŁ w składzie:

SSA Ewa Jastrzębska

SSA Wojciech Bzibziak

SSA Mirosław Ziąja

Skład i opracowanie graficzne: Wanda Łaptaś

Aleksandra Stecko

SPIS TREŚCI

Rozdział I	str. 3 - 6
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO	
Rozdział II	str.6 - 18
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO	
Rozdział III	str. 19
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO	
Rozdział IV	str.20 - 22
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS CYWILNY	
Rozdział V	str.23 - 25
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	
Rozdział VI	str.25 - 26
USTAWA Z DNIA 21.08. 1997r O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI	
Rozdział VII	str.26 - 27
USTAWA Z DNIA 16 .07. 1998R ORDYNACJA WYBORCZA DO RAD GMIN , POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW	
Rozdział VIII	str.28
USTAWA Z 14 .06. 2007R O ZMIANIE USTAWY O SPÓŁDZIELNIACH MIESZKANIOWYCH	
Rozdział IX	str.29 - 30
USTAWA Z DNIA 15 .12. 2000R O SPÓŁDZIELNIACH MIESZKANIOWYCH	
Rozdział X	str.30
ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 44/2001 Z DNIA 22 . 2000R W SPRAWIE JURYSDYKCJI I UZNAWANIA ORZECZEŃ SĄDOWYCH ORAZ ICH WYKONANIA W SPRAWACH CYWILNYCH I HANDLOWYCH	
Rozdział X	str.32 - 37
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	

Aktualne i archiwalne egzemplarze Biuletynu Sądu Apelacyjnego
dostępne są na stronie internetowej:
www.katowice.sa.gov.pl

Rozdział I

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 kwietnia 2010 roku

II AKa 76/10

art. 11 § 2 kk, art. 280 kk, art. 278 § 5 kk

W przypadku przestępstw określonych w art. 280 kk. i art. 278 kk. główny przedmiot ochrony pozostaje ten sam, a jest nim mienie. Nie dochodzi zatem do kumulatywnego zbiegu tych przepisów i nie jest on niezbędny dla oddania zawartości kryminalnej zachowania sprawcy rozboju, dokonującego zaboru karty bankomatowej. W szczególności zaś nie uzasadnia tego sam fakt odrębnego stypizowania kradzież energii i karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego w przepisie art. 278 § 5 kk.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Piotr Mirek(spr.)
SSA Alicja Bochenek*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 lutego 2010 roku

II AKa 350/09

art. 12 kk

Konstrukcja przewidziana w art. 12 kk jest sztuczną konstrukcją prawną, co wskazuje, że czyn ciągły istnieje w przestrzeni prawnej tylko o tyle, o ile sąd przyjmie w swym orzeczeniu, że zachodzą przesłanki określone w art. 12 kk. O skutkach procesowych popełnienia czynu ciągłego może być mowa dopiero wówczas, gdy popełnienie tego przestępstwa, w ciągłości wchodzących w jego skład zachowań, zostanie procesowo stwierdzone

*Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczaińska (spr.)
SSA Beata Basiura*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 marca 2010 roku

II AKa 415/09

art. 12 kk,
art. 59 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Dla przyjęcia konstrukcji czynu ciągłego nie jest konieczne wykazanie i udowodnienie tego, że oskarżony w chwili rozpoczęcia działalności przestępczej wiedział już z góry, w którym konkretnym dniu oraz miejscu udzieli określonej ilości danego rodzaju narkotyku za ustaloną cenę określonym osobom, a jedynie jest niezbędne wykazanie, aby sprawca chciał popełnić czyn ciągły lub przewidując możliwość popełnienia takiego czynu, na to godził się oraz wykorzystywał każdą nadarżającą się sposobność dla stałego zajmowania się ich sprzedażą w celu osiągnięcia korzyści majątkowej

*Przewodniczący: SSA Witold Mazur(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSO del. Aleksander Sikora*

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 marca 2010 roku

II AKa 26/10

art. 59 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
art. 12 kk

Bazując na koncepcji jednoczynowości przestępstwa realizującego przesłanki określone w przepisie art. 12 kk uznać należy, że czasem popełnienia czynu ciągłego jest okres od pierwszego zachowania składającego się na ten czyn do zakończenia ostatniego z nich. Jeżeli zatem nabywca środka odurzającego tylko w części tego okresu jest osobą małoletnią, a w pozostałym okresie, w tym kończącym czyn ciągły stał się pełnoletni, brak jest podstaw do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za przestępstwo określone w przepisie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk obejmujące cały okres czynu ciągłego, w tym też po ukończeniu przez kupującego 18 roku życia. W takiej sytuacji niezbędne jest dokonanie przez sąd stosownych ustaleń pozwalających na ewentualne zakwalifikowanie kumulatywnie zachowania oskarżonego z art. 59 ust. 2 w zw. z art. 59 ust. 1 w/w ustawy w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk.

Przestępstwo z art. 59 ust. 2 Nark U jest przestępstwem umyślnym, a zatem dla przyjęcia odpowiedzialności karnej wynikającej z tego przepisu niezbędne jest ustalenie, że sprawca miał świadomość wszystkich jego znamion, w tym też małoletniości osoby, której m.in. udzielił środka odurzającego lub substancji psychotropowej, co może wynikać z jego konkretnej wiedzy

dotyczącej wieku nabywcy, ale też z szeregu okoliczności towarzyszących np. wyglądu, znaczącej dysproporcji wieku, wspólnego zamieszkiwania, utrzymywania kontaktów towarzyskich, wspólnej nauki, czy miejsca transakcji jak chociażby na terenie szkoły.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
SSA Marek Charuza*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 lutego 2010 roku

II AKa 382/09

art. 69 § 1 – 2 kk i art. 60 § 3 kk

Rozważania na tle art. 69 kk prowadzone są na zupełnie innej płaszczyźnie niż te, które leżą u podstaw nadzwyczajnego złagodzenia kary w trybie art. 60 § 3 kk, dlatego nie mogą być postrzegane w kategoriach dalszego łagodzenia kary. Przepis art. 60 § 3 kk odwołuje się wszak ściśle do ujawnienia przez sprawcę informacji bez względu na pobudki tegoż, co oznacza, że mogą być mało etyczne i dotyczyć sprawców wysoce zdemoralizowanych, zaś na gruncie art. 69 kk sięga się do osobowości sprawcy, jego przeżyć, wyciągniętych wniosków na przyszłość, trybu życia, jaki prowadzi, środowiska w którym żyje, bo dopiero tego rodzaju spektrum pozwala na miarodajną ocenę gwarancji jakie daje z punktu widzenia przestrzegania prawa w przyszłości, bądź jej braku.

art. 69 § 3 kk i art. 60 § 3 i 5 kk

W przypadku orzeczenia kary pozbawienia wolności po nadzwyczajnym jej złagodzeniu w trybie art. 60 § 3 kk w wysokości do 2 lat warunkowe zawieszenie jej wykonania winno nastąpić na zasadach ogólnych z art. 69 kk, bez potrzeby sięgania do art. 60 § 5 kk.

Intencją ustawodawcy było wprowadzenie w art. 60 § 5 kk regulacji, która nie zastąpi, lecz uzupełni ogólne przepisy dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności poprzez danie możliwości stosowania tej instytucji także wobec sprawców skazanych w warunkach art. 60 § 3 kk na karę powyżej 2 lat do 5 lat pozbawienia wolności.

*Przewodniczący: SSA Helena Kubaty(spr.)
Sędziowie: SSA Robert Kirejew
SSO del. Wiesław Kosowski*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 lutego 2010 roku

II AKa 10/10

ustawa rehabilitacyjna
art. 17 § 1 pkt 7 kpk

Przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. znajduje odpowiednie zastosowanie na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, poprzez art. 558 k.p.ki to na mocy tych przepisów, z uwagi na wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci „powagi rzeczy osądzonej” postępowanie należały umorzyć.

Nota M.Z: w przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy błędnie odrzucił wniosek opierając się na przepisach art. 316§1 kpc, art. 119§1 pkt 2 kpc i art. 8 ust. 1 ustawy lutowej.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz
SSA Alicja Bochenek (spr.)*

Rozdział II

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 marca 2010 roku

II AKz 107/10

art. 17 § 1 pkt 9 kpk, art. 55 kpk, art. 49 § 1 kpk

Oskarżyciel posiłkowy może wnieść subsydiarny akt oskarżenia, o jakim mowa w art. 55 kk jedynie o czyny, w których był on pokrzywdzonym w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 kpk, a nie takie, co do których dobro chronione prawem wprost ma wymiar ogólnospołeczny i nie dotyczy indywidualnie oraz bezpośrednio dóbr konkretnej osoby, co sprawia, że w takim zakresie nie jest on podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi, warunkującej wszczęcie postępowania przed właściwym sądem, co musi skutkować tym samym umorzeniem postępowania wobec wystąpienia negatywnej po temu okoliczności określonej w przepisie art. 17 § 1 pkt 9 kpk.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSA Grażyna Wilk*

2.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 marca 2010 roku

II AKz 175/10

art. 17 § 1 pkt 6 kpk
art. 439 § 1 pkt 9 kpk

Ponieważ postępowanie nie może się toczyć bez ustalenia warunków dopuszczalności, organy prowadzące postępowanie zobowiązane są na każdym etapie postępowania w pierwszej kolejności badać, czy postępowanie może się toczyć, a w razie stwierdzenia okoliczności wyłączającej postępowanie – podjąć odpowiednią decyzję procesową.

Przedawnienie karalności, jako jedna z ujemnych przesłanek procesowych uniemożliwia dalsze prowadzenie postępowania, wydanie zaś orzeczenia merytorycznego przy zaistniałym przedawnieniu stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, na co wskazuje wprost przepis art. 439 § 1 pkt 9 kpk.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk(spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

3.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 kwietnia 2010 roku

II AKz 230/10

art. 34 § 3 kpk, art. 35 § 1 kpk

Akceptując pogląd o niezaskarżalności postanowienia o wyłączeniu do odrębnego postępowania sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny, uznać jednocześnie należy potrzebę merytorycznej kontroli tego rodzaju decyzji przez sąd odwoławczy w sytuacji, gdy jej następstwem jest orzeczenie w kwestii właściwości sądu, w szczególności w postaci przekazania sprawy innemu sądowi.

*Przewodniczący: SSA Alicja Bochenek
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczaińska
SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)*

4.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 marca 2010 roku

II AKz 147/10

art. 35 § 1 kpk, art. 569 § 2 kpk

Gdyby sąd wyższego rzędu w toku rozprawy stwierdził – że jego wyrok nie spełnia warunków do orzeczenia kary łącznej z innymi karami orzeczonymi wyrokami sądów niższego rzędu, ale spełniają te warunki poszczególne wyroki sądów niższego rzędu, to powinien o tym rozstrzygnąć merytorycznie. Jako sąd wyższego rzędu nie mógłby uchylić się od rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, gdyż art. 569 § 2 k.p.k. nie uchyla obowiązku przewidzianego w art. 35 § 2 k.p.k. Tylko ten bowiem przepis uprawnia sąd wyższego rzędu do przekazania sprawy, która znalazła się już w stadium rozprawy, innemu sądowi z powodu stwierdzenia właściwości rzeczowej sądu niższego rzędu. Inaczej natomiast właściwość rzeczowa do wydania wyroku łącznego przez sąd wyższego rzędu kształtuje się w sytuacji, gdy w ramach przygotowania do rozprawy (art. 339 § 3 k.p.k.) sąd ten stwierdzi brak warunków do połączenia swojego wyroku z wyrokami sądów niższego rzędu i w konsekwencji przekaże sprawę sądowi niższego rzędu.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Michał Marzec*

5.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 marca 2010 roku

II AKz 107/10

art. 49§1 kpk, art. 272 kpk

Przedmiotem ochrony, do którego odnosi się przestępstwo z art. 272 kk jest wiarygodność dokumentów w ich aspekcie dowodowym, a co za tym idzie w szerszym znaczeniu prawidłowe funkcjonowanie organów wymiaru sprawiedliwości, czy innych organów władzy publicznej, prowadzących postępowania dowodowe. Dobrem prawnym zatem, które bezpośrednio zostało naruszone lub zagrożone poprzez wyłudzenie poświadczenia nieprawdy przez funkcjonariusza publicznego będzie wystawiony przez niego dokument, a nie jest nim dobro prawne osoby dokumentem tym objęte np. mienie. Do tego może dojść dopiero wobec funkcjonowania takiego dokumentu w obrocie prawnym i podejmowania przez właściwe organy w przyszłości określonych decyzji.

W tej mierze nie sposób pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49 § 1 kpk uznać strony umowy cywilno-prawnej, sporządzonej dla jej ważności w formie aktu notarialnego nawet wówczas gdy wyłudzone w nim poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w błąd notariusza (por. też w innym stanie prawnym OSNKW 2005r. Nr 7-8 poz. 66).

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSA Grażyna Wilk*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 lutego 2010 roku

II AKa 205/09

art. 184 § 3 kpk, art. 391 § 1 kpk

Przepis art. 184§3 kpk statuuje zasadę bezpośredniego przesłuchania świadka incognito przez sąd, w warunkach, z jednej strony zapewniających bezpieczeństwo świadkowi, a z drugiej umożliwiający stronom wzięcie udziału w tej czynności, co nie oznacza, by zasada ta nie doznawała ograniczeń w sytuacjach przewidzianych w art. 391§1 kpk, kiedy to możliwe staje się zaniechanie bezpośredniego przeprowadzenia tego dowodu i ograniczenie się do odczytania protokołu przesłuchania świadka.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Witold Mazur
SSA Elżbieta Mieszczarska
SSO del. Wiesław Kosowski*

7.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 maja 2010 roku

II AKz 297/10

art. 249 § 1kpk

W toku postępowania karnego powinny być sprawdzone wszystkie racjonalnie możliwe wersje. Koncentrowanie całego wysiłku na uzasadnieniu jednej hipotezy, równocześnie pomijając wszystkie inne realnie możliwe interpretacje zdarzenia, stwarza możliwość zaistnienia poważnego błędu, prowadzącego do niesłusznego tymczasowego aresztowania, oskarżenia, a nawet i skazania bez wystarczających ku temu podstaw faktycznych.

*Przewodniczący: SSA Bożena Summer-Brason(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Marek Charuza*

8.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 14 kwietnia 2010 roku

II AKz 236/10

art. 257 § 1 kpk

Przepis art. 257 § 1 kpk w ogóle nie może być podstawą zażalenia, jako że zawiera jedynie ogólną zasadę postępowania, nie nakazuje zaś ani nie zakazuje sądowi konkretnego sposobu procedowania. Wykazanie, że w toku postępowania w przedmiocie tymczasowego aresztowania doszło do naruszenia dyrektywy minimalizacji środków zapobiegawczych, wedle której tymczasowe aresztowanie stosowane powinno być jako *ultima ratio*, wymaga wskazania uchybień konkretnych przepisów służących realizacji tej dyrektywy.

Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
SSA Mirosław Ziąja

9.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 kwietnia 2010 roku

II AKz 242/10

art. 258 kpk
art. 5 i 31 ust. 1 Konstytucji RP

Bezasadne okazało się sugerowane przez stronę, naruszenie przez sąd I instancji przepisów Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zwłaszcza że skarżący nie wskazuje w czym upatruje naruszenia przez Sąd tejże konwencji. Nie wystarczy ogólne powołanie się na normy Konwencji Europejskiej, czy przepisy Konstytucji RP, by uzyskać skuteczność zabiegów o uchylenie tymczasowego aresztowania. Prawo do wolności osobistej człowieka (art. 5 i 31 ust. 1 Konstytucji RP) podlega ograniczeniom, które są niezbędne (konieczne) w demokratycznym państwie prawnym ze względu na interesy bezpieczeństwa publicznego, ochronę porządku prawnego lub prawa i wolności innych osób. Ograniczenia te są jasno sprecyzowane w Konstytucji (art. 31 ust. 3 i art. 41 ust. 1), a także w przepisach prawa międzynarodowego, które zostało ratyfikowane przez Polskę (art. 9 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, art. 5 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności). Powołane przepisy pozwalają zatem na pozbawienie wolności, czy jej ograniczenie, choć tylko na zasadach i w trybie określonym w ustawie. Taką ustawą jest obowiązujący Kodeks postępowania karnego i skarżący nie wykazał, aby Sąd dopuścił się naruszenia jego przepisów.

Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
Sędziowie: SSA Aleksandra Malorny
SSA Grażyna Wilk

10.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 marca 2010 roku

II AKz 145/10

art. 258 § 1 pkt 1 kpk

Oskarżony został zatrzymany w miejscu zamieszkania, nie znaleziono w jego mieszkaniu jakichkolwiek dowodów świadczących o tym, aby planował ucieczkę, w postaci chociażby fałszywych dokumentów, czy też biletów na podróż. Nie może czynić realną obawy ucieczki lub ukrycia się oskarżonego sam fakt, że oskarżony dopuszczając się przestępstw oszustwa na szkodę pokrzywdzonych przedstawiał się w rozmowach telefonicznych jako inna osoba oraz fakt, że inny podejrzany o współudział w zarzucanych oskarżonym przestępstwach uciekł za granicę i obecnie trwają jego poszukiwania.

*Przewodniczący: SSA Marek Charuza
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

11.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 marca 2010 roku

II AKz 179/10

z uzasadnienia:
art. 258 § 2 pkt 2 kpk

Sam fakt, iż oskarżony nie przyznał się do dokonania zarzucanego mu czynu z art. 197 § 2 i 4 kk., nie daje jeszcze podstaw do powoływania w podstawie prawnej stosowanego środka izolacyjnego art. 258 § 1 pkt 2 kpk., zwłaszcza, że pokrzywdzona odmówiła składania zeznań, czego zdaje się nie zauważać Sąd, pisząc w zaskarżonym postanowieniu, że „oskarżony może bezprawnie wpływać na pokrzywdzoną celem korzystnej dla siebie zmiany jej zeznań”.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Grażyna Wilk*

12.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 marca 2010 roku

II AKz 129/10

art. 263 kpk

Rozważanie potrzeby, a zarazem dopuszczalności przedłużania tymczasowego aresztowania musi zamykać się wyłącznie w sferze postawionych już podejrzanym zarzutów. Formułowana przez prokuratora we wniosku perspektywa rozszerzenia zakresu postępowania na inne osoby, których czyn nie pozostaje w związku z czynem podejrzanego, w żadnym wypadku nie uzasadnia dalszego utrzymywania środka zapobiegawczego. Obowiązkiem prowadzącego śledztwo jest takie kształtowanie jego przebiegu, aby wielowątkowość i wieloosobowość sprawy nie wpływała negatywnie na ocenę sprawności postępowania wobec poszczególnych podejrzanych. Czynności procesowe prowadzone w stosunku do niektórych współpodejrzanych mogą usprawiedliwiać utrzymywanie tymczasowego aresztowania wobec pozostałych podejrzanych tylko wówczas, gdy ich przedmiotem są okoliczności mogące mieć znaczenie dla ich odpowiedzialności.

*Przewodniczący: SSA Alicja Bochenek(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Bożena Summer-Brason*

13.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 kwietnia 2010 roku

II AKz 255/10

art. 345 § 1 kpk

Samo stwierdzenie, że przyjęta przez oskarżyciela publicznego kwalifikacja prawna czynu zarzucanego jest wadliwa, nie uzasadnia zwrotu sprawy w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Sąd orzekający nie jest bowiem związany opisem czynu i jego kwalifikacją prawną przyjętą w akcie oskarżenia, może ona być przez sąd konwalidowana, a wszelkie nieprawidłowości w tej kwestii nie mogą być traktowane jako istotne braki postępowania przygotowawczego.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura(spr.)
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSO del. Wiesław Kosowski*

14.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 lutego 2010 roku

II AKa 205/09

art. 370 § 1 kpk, art. 171 § 1 kpk, art. 391 § 1 kpk

Odczytanie zeznań świadkowi przez sąd w warunkach o jakich mowa w art. 391§1 kpk, zmierzające do uszczegółowienia, doprecyzowania tego dowodu, czy też wyeliminowania okoliczności, co do których pewne fakty zatarły się w pamięci świadka, przed umożliwieniem stronom postępowania zadawania pytań temu świadkowi, nie sposób uznać za naruszenie swobody wypowiedzi osoby przesłuchiwanej, wyrażającej się w przepisach art. 171§1 kpk i art. 370 §1 kpk , stanowiącej jednocześnie obrazę wskazanych przepisów prawa procesowego, uniemożliwiającej kontrolę tego dowodu.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja(spr.)
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSA Witold Mazur
SSA Elżbieta Mieszczaińska
SSO del. Wiesław Kosowski*

15.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 marca 2010 roku

II AKa 419/09

art. 424 kpk

Każda sprawa musi być rozpoznana z należytą jej starannością oraz wnikliwością, w tym i dotyczącą takiego uzasadnienia orzeczenia, które w sposób dokładny i precyzyjny odda staranną ocenę ważkich dla rozstrzygnięcia dowodów oraz ukáže poczynione przez sąd orzekający ustalenia faktyczne, odnoszące się do istotnych okoliczności sprawy. Jednak przesadna uwaga poświęcona marginalnym dla danej sprawy kwestiom grozi niebezpieczeństwem, że orzekanie wykroczy poza przedmiot rozstrzygnięcia stając się wyrokowaniem nieczytelnym, zamazującym obraz konkretnego zdarzenia, którego dotyczy.

Odpowiednio sporządzone uzasadnienie orzeczenia powinno zatem łączyć z jednej strony wnikliwość i sumiennosc, a z drugiej rzeczowosc oraz czytelność, przejawiającą się poprzez racjonalny wybór koniecznych do szerszego omówienia kwestii istotnych dla danego rozstrzygnięcia.

*Przewodniczący: SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja
SSA Marek Charuza(spr.)*

16.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 31 marca 2010 roku

II AKz 185/10

art. 429 § 2 kpk, art. 459 § 1 i 2 kpk

Postanowienie wydawane w trybie art. 78 § 1 kpk nie jest zaskarżalne. Nie oznacza to, że kwestia ustanowienia obrońcy z urzędu pozostaje poza jakąkolwiek kontrolą instancyjną. W myśl dyspozycji art. 447 § 3 kpk zarzuty, które nie mogły stanowić zażalenia mogą być podnoszone w apelacji, o ile strona zdecyduje się na jej wywiedzenie.

*Przewodniczący: SSA Piotr Mirek(spr.)
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSA Robert Kirejew*

17.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 marca 2010 roku

II AKa 36/10

art. 434 § 1 kpk

Przedmiotowy wyrok został zaskarżony wprawdzie na niekorzyść oskarżonego, ale prokurator w swojej apelacji ograniczył się do postawienia zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, nie zawarł natomiast zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary, co w świetle art. 434 § 1 k.p.k. czyni niedopuszczalną ingerencję w tę część zaskarżonego orzeczenia.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)
Sędziowie: SSA Alicja Bochenek
SSO del. Wiesław Kosowski*

18.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 marca 2010 roku

II AKa 62/10

art. 434 § 3 kpk

Wyłączenie zakazu *reformationis in peius* jest uzasadnione w sytuacji, gdy dojdzie do wydania wyroku w trybie skazania bez przeprowadzenia rozprawy, lub też dobrowolnego poddania się karze, ale wyłącznie przy spełnieniu warunków określonych w art. 335 k.p.k. bądź art. 387 k.p.k., a następnie oskarżony zakwestionuje rozstrzygnięcie zgodne ze wcześniejszą umową między nim a prokuratorem, co skutkowało zamieszczeniem odpowiedniego wniosku już w akcie oskarżenia, lub rozstrzygnięcie zawarte w wyroku wydanym na jego wniosek i zgodnie z zawartą w tym wniosku propozycją.

Natomiast zakaz *reformationis in peius* będzie obowiązywał, jeżeli przyczyny uchylenia wyroku nie leżą po stronie oskarżonego, lecz po stronie sądu. Chodzi przede wszystkim o sytuację, gdy oskarżony podnosi uzasadnione zarzuty obrazy przepisów prawa materialnego, przepisów prawa procesowego w zakresie nieobjętym trybem art. 335 k.p.k. lub 387 k.p.k., czy też mają miejsce uchybienia stanowiące bezwzględne przyczyny odwoławcze z art. 439 k.p.k.

W tym przypadku wskazał Trybunał Konstytucyjny, iż nie można tolerować sytuacji, by oskarżony ponosił konsekwencje błędu lub braku należytej staranności, których dopuścił się Sąd. Wyłączenie zakazu *reformationis in peius* w takich sytuacjach stanowiłoby niedopuszczalne ograniczenie konstytucyjnego prawa do obrony.

Przewodniczący: SSA Michał Marzec
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)
SSA Beata Basiura

19.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 marca 2010 roku

II AKa 33/10

art. 552 kpk

Sentencja wyroku winna zawierać precyzyjne określenie kwoty zasądzonego na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia oraz odszkodowania. Z pewnością nie jest wystarczającym ograniczeniem się wyłącznie do globalnego wskazania kwoty stanowiącej sumę kwot z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania.

Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Bożena Brewczyńska
SSA Aleksandra Malorny(spr.)

20.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 marca 2010 roku

II AKa 28/10

art. 552 § 4 kpk

Zawarte w treści art. 552§4 kpk pojęcie „ niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie” zawiera w sobie element ocenny, który pozwala wartościować powody, dla których zastosowano ten środek zapobiegawczy. Zawinione postępowanie podejrzanego lub oskarżonego może prowadzić do uznania , że wspomniany środek zapobiegawczy nie będzie oceniany jako niewątpliwie niesłuszny.

Tym zachowaniem wyłączającym odpowiedzialność Skarbu Państwa było celowe unikanie stawiennictwa na obserwację w zakładzie leczniczym orzeczonej na podstawie art. 203 kpk.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk
SSO del. Piotr Pośpiech(spr.)*

21.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 17 marca 2010 roku

II AKz 85/10

art. 13 ustawy rehabilitacyjnej
art. 554 § 2 kpk
art. 632 pkt 2 kpk

Jeżeli ustawa lutowa ogranicza się do stwierdzenia w art. 13, że koszty postępowania w sprawach objętych ustawą ponosi Skarb Państwa bez żadnych bliższych wskazań, kto wyklada tymczasowo wydatki i które z nich wchodzi w skład tych kosztów, muszą w tym zakresie mieć zastosowanie normujące te kwestie odpowiednie przepisy k.p.k. Osobie, wobec której stwierdzono nieważność postępowania, a także w sytuacji wniesienia zasadnego i uwzględnionego chociażby częściowo w końcowym orzeczeniu wniosku o odszkodowanie lub zadośćuczynienie w oparciu o przepisy art. 8 ustawy lutowej przysługuje zwrot od Skarbu Państwa wyłożonych i uzasadnionych wydatków związanych z ustanowieniem w sprawie jednego pełnomocnika.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk(spr.)
SSA Robert Kirejew*

22.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 kwietnia 2010 roku

II AKz 277/10

art. 575 kpk, art. 420 §1 kpk, art. 82 kk

Z uwagi na fakt, iż okoliczność w postaci upływu okresu próby i dalszych 6 miesięcy, o których mowa w art. 82 kk. pojawiła się dopiero po dniu wyrokowania, kwestia zaliczenia skazanemu okresu kary faktycznie odbytej winna być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu o wydanie nowego wyroku łącznego w trybie art. 575 kpk. Skuteczny upływ okresu próby i dalszych 6 miesięcy w istocie zmienia bowiem sytuację prawą skazanego. Odradza się wówczas kwestia wydania nowego wyroku łącznego i zaliczenia na poczet orzeczonej w wyroku łącznym kary okresów pozbawienia wolności.

*Przewodniczący: SSA Michał Marzec
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
SSA Jolanta Śpiechowicz*

23.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 7 kwietnia 2010 roku

II AKz 176/10

art. 607 z kpk

Sąd nie jest władny wskazywać, w jakim trybie i przez jaki sąd państwa wydania ENA podejrzany winien być osądzony, ani też uzależniać wydania od stosowania takiej lub innej procedury, bo wynika to z uregulowań prawa wewnętrznego tego państwa

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura(spr.)
Sędziowie: SSA Bożena Summer-Brason
SSA Marek Charuza*

24.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 10 marca 2010 roku

II AKz 139/10

art. 618 § 1 pkt 11 kpk

Brak w obowiązującym stanie prawnym podstaw do uwzględnienia wniosku obrońcy oskarżonego o zasądzenie kosztów stawiennictwa na posiedzenie w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania.

*Przewodniczący: SSA Marek Charuza
Sędziowie: SSA Wojciech Kopczyński(spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

25.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 kwietnia 2010 roku

II AKa 81/10

art. 618 § 1 pkt 11 kpk

Wymóg posiadania przez oskarżonego obrońcy w przypadku gdy zarzucono mu zbrodnię, bądź pozbawiono wolności dotyczy wyłącznie postępowania jurysdykcyjnego (art. 80 k.p.k.), to jednak nie ulega wątpliwości, że adwokat nie może ponosić ryzyka „omyłkowego” wyznaczenia go do udzielenia pomocy prawnej, a zatem jeśli tylko w wykonaniu takiego zarządzenia podejmie realne czynności obrończe, przysługuje mu opłata wg stawki minimalnej przewidzianej w rozporządzeniu.

Wprawdzie obrońca z urzędu może skorzystać z ustanowionej w przepisie art. 84 § 2 k.p.k. możliwości złożenia wniosku o zwolnienie go z obowiązków obrony oskarżonego wówczas, gdy czynność ma być dokonana w miejscowości innej niż siedziba kancelarii lub miejsce zamieszkania obrońcy, to jednak brak złożenia takiego wniosku, nie może spowodować dla obrońcy negatywnych konsekwencji w postaci odmowy zasądzenia na jego rzecz udokumentowanych wydatków związanych z przyjazdem obrońcy na rozprawę apelacyjną i to nawet w przypadku, gdy obrona przed sądem odwoławczym straciła charakter obrony obligatoryjnej.

*Przewodniczący: SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz(spr.)
SSA Małgorzata Mirosław Ziąja*

Rozdział III

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO

1.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 maja 2010 roku

II AKzw 530/10

art. 15 § 1 kkw

Brak warunków technicznych w okręgu właściwego sądu penitencjarnego, o jakich mowa w przepisie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007r. o wykonywaniu kary w systemie dozoru elektronicznego, stanowi inną przyczynę wyłączającą postępowanie wykonawcze w rozumieniu art. 15 § 1 kkw w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie orzeczonej kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, uzasadniająca w tym zakresie, wobec wystąpienia istotnej przesłanki negatywnej, umorzenie postępowania wykonawczego bez potrzeby podejmowania przez sąd rozważań, co do pozostałych okoliczności mających naturę merytorycznych.

Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja

ORZECZNICTWO SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

Kodeks cywilny

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 lutego 2010r.,

VACa 692/09

art. 7kc, 224kc.

Z punktu widzenia prawa postępowania cywilnego dobra wiara w sensie subiektywnym jest faktem, który – jako okoliczność istotna dla zweryfikowania zasadności żądań powoda, czyli dla rozstrzygnięcia – podlega dowodzeniu w procesie stosowania prawa (art. 227 kpc). Ponieważ chodzi o fakt rozgrywający się w ludzkiej psychice, a więc trudny do udowodnienia, ustawodawca w art. 7 kc wprowadza domniemanie dobrej wiary.

Nie istnieje ustawowa definicja dobrej wiary. Nie ma też pełnej zgodności co do tego, czy pojęcie to należy rozumieć tak samo na gruncie całego prawa cywilnego, a nawet - czy

w prawie rzeczowym zawsze chodzi o tą samą dobrą wiarę. Niemniej jednak doktryna i orzecznictwo wypracowało pewną linię interpretacyjną, która wydaje się być powszechnie akceptowana. Zgodnie z nią dobra wiara oznacza stan psychiczny określonej osoby polegający na błędnym, ale usprawiedliwionym w danych okolicznościach mniemaniu o istnieniu jakiegoś prawa podmiotowego lub stosunku prawnego. Rozbudowując definicję, można powiedzieć, że w dobrej wierze jest ten, kto powołując się na pewne prawo lub stosunek prawny mniema, że owo prawo lub stosunek prawny istnieje, chociażby nawet mniemanie to było błędne, jeżeli tylko błędność mniemania w danych okolicznościach należy uznać za usprawiedliwioną. Inaczej ujmując zła wiara to znajomość prawdziwego stanu rzeczy, odbiegającego od twierdzeń zainteresowanego, albo nieusprawiedliwiona niewiedza o tym stanie rzeczy. Rozbijając wyżej przedstawioną definicję na elementy składowe można przyjąć, iż dobra wiara w sensie subiektywnym to pewien stan zachodzący w świadomości ludzkiej. Ustalenie jej wystąpienia zawsze wymaga spełnienia tych samych trzech elementów. Są nimi:

1) przeświadczenie o istnieniu (lub nieistnieniu) prawa lub stosunku prawnego, 2) błędność tego przeświadczenia i 3) możliwość usprawiedliwienia błędu w danych okolicznościach. Kwestią niezwykle istotną jest, czy istnieje obiektywna możliwość uznania błędu strony, co do przysługiwania jej prawa za usprawiedliwiony. Na ogół przyjmuje się, że dobrą wiarę uchyla już brak staranności, bowiem w złej wierze jest ten, kto zna rzeczywisty stan prawny albo nawet wprowadził go nie znając, ale mógł się o nim, przy dołożeniu należytej staranności dowiedzieć. Co prawda na gruncie art. 6 ust.2 u.k.w.h., posługującym się pojęciem dobrej wiary, zgodnie z którym „w złej wierze jest ten, kto wie, że treść księgi wieczystej jest niezgodna z rzeczywistym stanem prawnym, albo ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć”, rekojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych wyłącza więc rażące niedbalstwo, jednakże jako zasadę stosowaną w przypadku braku odmiennej woli ustawodawcy należy przyjąć, że już zwykłe niedbalstwo, czyli brak należytej staranności wyklucza dobrą wiarę. Nie bez znaczenia dla oceny istnienia

dobrej wiary pozostaje również indywidualne wytyczenie granicy dostatecznego rozeznania strony przypisującej sobie dobrą wiarę. Umożliwia ona ustalenie czy w danych okolicznościach sprawy, strona powołująca się na dobrą wiarę posiada usprawiedliwione podstawy do obstawania przy swoim błędnym stanowisku. Ocena stopnia rozeznania strony to nic innego jak zróżnicowanie poziomu staranności wymaganego dla usprawiedliwienia mylnego przekonania, w którym trwała osoba powołująca się na swą dobrą wiarę. Ów stan świadomości winien być oceniany nie tylko na podstawie deklaracji i twierdzeń stron, które – jako jedyne – znają swoje myśli, lecz na podstawie okoliczności towarzyszących, pozwalających wnioskować o tym, co strona wiedziała albo powinna była (z łatwością) wiedzieć.

Przewodniczący : SSA Zofia Kołaczyk (spr)

Sędziowie : SA Janusz Kiercz

SA Grzegorz Stojek

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 11 marca 2010r.

VACa 47/10

art. 42kc, art. 174§1 pkt 2 kpc

Sąd pierwszej instancji wprawdzie dokonał prawidłowej oceny uprawnień kuratora pozwanej powołanego w trybie art. 42 kc ale ocenę tego odniósł tylko do oświadczenia kuratora o uznaniu roszczenia, a nie do udziału w procesie. Kompetencje kuratora określone są ściśle w treści art. 42 kc i tylko w tych granicach sąd opiekuńczy ustanawia kuratora. W zależności od postanowienia sądu opiekuńczego kurator powołany zostaje do powołania organów osoby prawnej, a w razie potrzeby także do wystąpienia o jej likwidację. Powyższy przepis nie daje w żadnym razie sądowi opiekuńczemu kognicji do nadania kuratorowi uprawnień do dokonywania i podejmowania innych czynności, w tym czynności związanych z zarządzaniem osobą prawną lub jej reprezentowaniem w postępowaniu sądowym. (...) Kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy na podstawie art. 42kc nie jest zatem pełnomocnikiem procesowym ani organem strony. Należy go potraktować jako rodzaj przedstawiciela strony umocowanego przez sąd opiekuńczy do dokonania czynności związanych z powołaniem organów lub z jej likwidacją. Bez względu na treść orzeczenia sądu opiekuńczego umocowanie kuratora ogranicza się do powyższych czynności. Kurator nie ma więc umocowania do reprezentowania strony w procesie. Zatem sąd pierwszej instancji obowiązany był w trybie art. 70 §1 kpc i 71 kpc wezwać pozwanego do uzupełnienia braków w składzie organu, a po bezskutecznym upływie terminu znieść postępowanie w zakresie w jakim dotknięte było brakami, a następnie zawiesić postępowanie na podstawie art. 174§1 pkt 2 kpc. Skoro tego nie uczynił postępowanie jest dotknięte nieważnością.

Przewodniczący SSA Iwona Wilk

Sędziowie : SA Tomasz Pídzik

SA Lucjan Modrzyk (spr).

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 listopada 2009r.

VACa 335/09

art. art. 84kc, 917 kc, 918 kc.

Sąd pierwszej instancji stwierdził , że porozumienie stron stanowi zarazem uznanie długu i ugodę, po czym zastosowana art. 84kc. Istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia ma rozróżnienie czy chodzi o błąd co do treści czynności prawnej regulowany w art. 84kc , czy też o błąd co do stanu faktycznego , o jakim mowa w art. 918kc. Drugi z przepisów , regulujący błąd przy ugodzie, wyłącza bowiem stosowanie pierwszego , jako przepis szczególny względem art. 84kc. Udzielenie odpowiedzi wymaga wskazania cech charakterystycznych umów : uznania właściwego i ugody. Najkrócej mówiąc , pierwsza z nich jest nienazwaną , ukształtowaną empirycznie umową , która ustala co do zasady i zakresu istnienie lub nieistnienie jakiegoś stosunku prawnego ; nie ma znaczenia konstytutywnego , a nie będąc czynnością abstrakcyjną nie wyłącza dowodu nieistnienia długu , tyle , że prowadzi do odwrócenia ciężaru dowodzenia, gdyż w razie jej zawarcia to nie wierzyciel ma udowodnić istnienie długu , lecz dłużnik ma udowodnić nieistnienie długu , z tej bowiem okoliczności wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Umowa ugody , regulowana w art. 917 kc, tym się od niej różni , że odnosi się do sytuacji , w której istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego nie jest sporne między jego stronami , zaś ich niepewność dotyczy roszczeń wynikających z tego stosunku albo co do sposobu lub zakresu ich wykonania. Do pierwszej z umów ma zastosowanie art. 84 kc, zaś do drugiej – art. 918kc.

*Przewodniczący SSA Grzegorz Stojek (spr)
Sędziowie : SA Jadwiga Galas
SA Anna Tabak*

Kodeks postępowania cywilnego

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 5 listopada 2009r.

V ACa 352/09

art. 189kpc, 58kc

1. Powód domagał się stwierdzenia nieważności uchwał zarządu pozwanej spółki jako aktu, skutkiem którego dokonano wypłaty zaliczek na dywidendę. Uchwały, czy też akty decyzyjne zarządu spółki kapitałowej nie wykazują istotnych konstrukcyjnych odrębności od uchwał innych organów osób prawnych. Podzielić należy najnowszy nurt doktryny prawniczej i orzecznictwa, co do tego, że nie można uznać uchwał osób prawnych za czynności prawne, bez względu na to czy są skierowane na zewnątrz, czy pozostają wewnętrzną sprawą danego podmiotu. Uchwały te bowiem nie są podejmowane przez podmiot prawa, tylko stanowią wyraz woli organu takiej osoby, nie wywołują samodzielnie skutków prawnych na zewnątrz spółki (jak to ma miejsce w przypadku czynności prawnej) ale stanowią jedynie element bardziej złożonego stanu faktycznego, który dopiero może być uznany za czynność dokonywaną przez spółkę. Uchwały organów spółki stanowią odrębne od oświadczeń woli i czynności prawnych swoiste czynności konwencjonalne, instrument prawny, przy pomocy którego kształtuje się działalność spółki, jej struktura organizacyjna, program działania. Podstawowa funkcja uchwał jest inna niż funkcje oświadczenia woli, które przede wszystkim stanowi źródło stosunków prawnych pomiędzy niezależnymi podmiotami. Wola podmiotu prawa aby mogła zostać uznana za jego oświadczenie woli i w konsekwencji za czynność prawną musi być – co do zasady – skierowana do zewnętrznych adresatów. W przeciwnym razie jest aktem woli wewnętrznej, z zasady wywierającym skutki jedynie wewnątrz danego podmiotu. Za taki akt wewnętrzny spółki należy uznać uchwały jej organów.

2. Kodeks spółek handlowych nie przewiduje procedury zaskarżalności uchwał, aktów decyzyjnych zarządu spółki kapitałowej, jak i stwierdzenia ich nieważności. Uchwała taka nie będąc samodzielnie czynnością prawną, będąc aktem wewnętrznym przygotowującym daną czynność, stosunek prawny dla którego stanowi źródło, nie może sama stanowić przedmiotu powództwa. W sytuacji, gdy dana uchwała dotknięta wadliwością jest źródłem określonego stosunku prawnego, elementem czynności prawnej podjętej przez spółkę w wykonaniu danej uchwały, ten kto ma interes prawny może wystąpić z powództwem o ustalenie, że określone prawo lub stosunek nie istnieją. Powództwo z art. 189kpc nie pozwala zaś na stwierdzenie nieważności czy ważności samej uchwały jako aktu wewnętrznego organu spółki, jak wnosił powód, a tylko danej czynności prawnej dokonanej w jej wyniku. Wynika stąd, że sankcją nieważności mogą być dotknięte tylko czynności prawne spółki zgodnie z art. 58 §1kc, a nie uchwały organu. Kontrolę ważności, skuteczności samych uchwał jako czynności konwencjonalnych ustawodawca przewidział zaś tylko w odniesieniu do uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych.

*Przewodniczący SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie : SA Zofia Kołaczyk (spr)
SA Urszula Bożałkińska*

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 13 stycznia 2010r.

IACa 782/09

art. 445 §1kpc , 378§1kpc, 384kpc, art. 57 i 58 krip

Rozważenia wymaga określenie daty początkowej istnienia obowiązku alimentacyjnego powoda po korekcie wyroku Sądu Okręgowego przez Sąd Apelacyjny. Sąd Okręgowy rozwiązując małżeństwo przez rozwód wskazał, że zasądzone na rzecz małoletniej alimenty płatne być winny od daty prawomocności wyroku. To tradycyjne ujęcie sformułowania orzeczenia jest co do zasady prawidłowe, w dniu wyrokowania bowiem nie mógł sąd ten chwili prawomocności swego orzeczenia określić datą dzienną, nie budzi natomiast wątpliwości, że – z uwagi na treść art. 445 §1kpc – nie można było alimentów zasądzić za okres, w którym toczyło się jeszcze postępowanie. Zadać sobie tylko należy pytanie, prawomocność którego wyroku, a w istocie rzeczy którego z zawartych w wyroku rozstrzygnięć wyznacza datę początkową, od której rozpoczyna się płatność alimentów. Do lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku utrwalone wówczas i konsekwentne orzecznictwo, znajdujące zresztą poparcie w doktrynie stało na stanowisku pełnej integralności wyroku rozwodowego. Oznaczało to, że między samym rozwiązaniem małżeństwa a innymi rozstrzygnięciami niezbędnym w świetle art. 57 §1krip oraz art. 58 §1krip przyjmowano istnienie nierozzerwalnego związku, skutkującego tym, że zaskarżenie któregośkolwiek z tych rozstrzygnięć uważane było za skierowane przeciwko całemu wyrokowi, w szczególności zaś przeciwko samemu orzeczeniu o rozwodzie, które wówczas nie stawało się prawomocne. Odejście od zasady integralności wyroku rozwodowego w tej dotychczasowej praktyce wprowadziło istotne zmiany. Sąd Najwyższy w orzecznictwie swym od lat już konsekwentnie przyjmuje, że nie jest możliwe wzruszenie przez sąd drugiej instancji takich zawartych w tym wyroku rozstrzygnięć, które nie zostały wyraźnie zaskarżone, argumentując to unormowaniem zawartym w art. 378 §1kpc. Płynnie stąd wniossek, że orzeczenie, które nie zostało zaskarżone, staje się prawomocne z upływem terminu przewidzianego na wywiedzenie od niego środka odwoławczego, taki bowiem skutek niedwuznacznie wynika z normy art. 363 §3kpc. Na gruncie niniejszej sprawy, w której apelująca kwestionowała jedynie rozstrzygnięcie o winie za rozkład pożycia oraz o obowiązku alimentacyjnym na rzecz córki stron, oznacza to, że małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnie z dniem następnym po upływie terminu do wniesienia apelacji. Chwilą uprawomocnienia się wyroku w części rozwiązującej małżeństwo odpadła wynikająca z art. 445 §1kpc przeszkoda do powstania obowiązku alimentacyjnego wynikającego bezpośrednio z tego wyroku, nie zaś z wydanego w toku postępowania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia. Z tej przyczyny używanie w wyroku zasądzającego jednocześnie z rozwiązaniem małżeństwa alimenty tradycyjnego sformułowania: „od daty prawomocności wyroku” straciło swój pierwotny sens i przestało być wystarczające. Literalnie oznacza ono wszak, że zasądzone na rzecz osoby uprawnionej alimenty byt swój uzyskują dopiero z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia w tym przedmiocie, co – choćby z uwagi na możliwość odwołania tej chwili przez osobę zobowiązaną do alimentacji – jest ewidentnie niepożądane. Za niezbędną należy uznać w tej sytuacji zmianę utrwalonej, a nie przystającej do zmienionej linii orzeczniczej praktyki przez wyraźne wskazanie, że alimenty należne są od daty prawomocności wyroku rozwiązującego małżeństwo (orzekającego separację). W sprawie niniejszej – z uwagi na kierunek zaskarżenia – było to możliwe bez obrazy

art. 384kpc . Jednocześnie Sąd Apelacyjny , znając już dzień , w którym małżeństwo stron zostało prawomocnie rozwiązane , mógł odejść od sugerowanej wyżej formuły i termin, od którego należą się alimenty określić data dzienną .

Przewodniczący :SSA Piotr Wójtowicz (spr)
Sędziowie : SA Joanna Skwara- Kałwa
SA Rafał Dzyr

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami
(DZ.U. z 2004r., Nr 261, poz. 2603ze zm.)

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 listopada 2009r,

VACa 451/09

art. 4, art. 11 i art. 23 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.)

Trzeba bowiem zwrócić uwagę , że chociaż zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami (DZ. U. z 2004r., Nr 261, poz. 2603 ze zm., zwanej dalej ugn) zasobem nieruchomości Skarbu Państwa są nieruchomości , które stanowią przedmiot własności Skarbu Państwa i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Skarbu Państwa, zaś w myśl art. 11 ust 1 ugn z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz odrębnych ustaw organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta , wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, to jednak zasadnicze znaczenie dla kwestii reprezentacji Skarbu Państwa w rozpoznawanej sprawie ma art. 23 ust 1 ugn. Ostatnio powołany przepis jedynie przykładowo wskazuje na sposób gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa przez starostę , co wynika z redakcji art. 23 ust 1 ugn , w którym ustawodawca posłużył się zwrotem „a w szczególności”, gdy wskazywał czynności faktyczne i prawne będące przejawem gospodarowania tym zasobem przez starostę . Wśród nich wymienił czynności w postępowaniu sądowym , które ustawodawca ponownie jedynie tytułem przykładu (ze względu na powtórne posłużenie się tym samym zwrotem „ w szczególności”) wymienił w art. 23 ust1 pkt 8 ugn wskazując na czynności – między innymi – w sprawach o własność lub inne prawa rzeczowe na nieruchomości , o roszczenia ze stosunku najmu lub dzierżawy , o stwierdzenie nabycia spadku , o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie . Wynika z tego , że do zadań starosty należy reprezentacja Skarbu Państwa również w takich procesach , które dotyczą nieruchomości nie stanowiących własności Skarbu Państwa . Starosta ma bowiem reprezentować ten podmiot w sprawach o własność , zatem i w takich, których efektem dopiero ma być nabycie własności wskutek konstytutywnego orzeczenia sądowego. Dodać można , że wynajmujący lub wdzierżawiający nie musi być właścicielem przedmiotu dzierżawy , a skoro tak, to nie musi być nim również Skarb Państwa w odniesieniu do tych nieruchomości , które oddał w najem lub

dzierżawę , a mimo to zgodnie z art. 23 ust.1 pkt 8 ugn właśnie starosta ma reprezentować Skarb Państwa w postępowaniach sądowych o roszczenia ze stosunku najmu lub dzierżawy. Nie ma więc decydującego znaczenia dla zagadnienia reprezentacji Skarbu Państwa w postępowaniu sądowym czy nieruchomości , o którą idzie stanowi (już bądź jeszcze) przedmiot własności tego podmiotu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego z art. 23 ust1 pkt 8 ugn wypływa zatem taki wniosek , że starosta powinien reprezentować Skarb Państwa również w procesie , w którym rzeczywisty spadkobierca dochodzi od Skarbu Państwa zwrotu bezpodstawnie uzyskanej korzyści wskutek sprzedaży przez Skarb Państwa nieruchomości spadkowej , którą zbył jako rzekomy spadkobierca. Z uwagi na jedynie przykładowe wskazanie w art. 23 ust.1 pkt 8 ugn postępowań sądowych , w jakich starosta reprezentuje Skarb Państwa , a także pozostałe naprowadzone już argumenty nie ma bowiem znaczenia ,że nieruchomości nie stanowi przedmiotu własności Skarbu Państwa. Brak jest natomiast przepisu , zgodnie z którym w tego rodzaju postępowaniach sądowych o jakich mowa , Skarb Państwa miałby reprezentować wojewoda , skoro ustawodawca nie powierzył mu takiego zadania przepisami prawa .

*Przewodniczący : SSA Grzegorz Stojek (spr)
Sędziowie SA Anna Tabak
SA Janusz Kiercz*

Ustawa z dnia 16 lipca 1998r Ordynacja wyborcza do rad gmin , powiatów i sejmików województw (DZ.U. z 2003r.,Nr 59,poz. 1547 ze zm.)

7.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 marca 2010r.

IACz 155/10

art. 190 pkt 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998r Ordynacja wyborcza do rad gmin, powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003r., Nr 159, poz. 1547ze zm.)

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska sądu pierwszej instancji ,iż uchwała stwierdzająca wygaśnięcie mandatu ma charakter konstytutywny , a termin określony w art. 190 pkt 2 ustawy z 16 lipca 1998r Ordynacja wyborcza do rad gmin, powiatów i sejmików województw (DzU z 2003r., Nr 159 ,poz. 1547 ze zm., zwana dalej ordynacją) ma charakter terminu zawitego , po upływie którego podjęcie uchwały jest bezskuteczne.

W wyroku z dnia 8 kwietnia 2002r, sygn. akt SK18/01 (OTK-A 2002/2/16) Trybunał Konstytucyjny wprowadził przeciwstawił utratę biernego prawa wyborczego kwestii wygaśnięcia

mandatu , jednakże nie wyciągnął z tego takich wniosków, jak to uczynił sąd okręgowy. Wyjaśnił jedynie , że utrata biernego prawa wyborczego powoduje utratę zdolności kandydowania na urząd prezydenta w wyborach do sejmiku ,senatu oraz organów samorządu terytorialnego , a także utratę zdolności do objęcia takiego mandatu. Wygaśnięcie mandatu ma natomiast skutek wyłącznie do mandatu aktualnie sprawowanego przez taką osobę. Nie wpływa na zdolność ponownego ubiegania się danej osoby o mandat(...). Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w powołanych motywach ,że wygaśnięcie mandatu wskutek prawomocnego wyroku sądu za przestępstwo umyślne powoduje wygaśnięcie mandatu z mocy prawa z chwilą uprawomocnienia się wyroku , a uchwała stwierdzająca ten stan rzeczy ma charakter deklaratoryjny –odnosząc je także do prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie w stosunku do radnego. Nakaz umożliwienia złożenia wyjaśnień osobie , co do której ma zapaść uchwała o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu pozwala na ustalenie czy zachodzą przesłanki do jej podjęcia. Nie miałoby to miejsca np. w sytuacji wzruszenia prawomocnego wyroku w wyniku uwzględnienia skargi wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem skazującym lub warunkowo umarzającym postępowanie. O tym , że podjęcie uchwały o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu nie ma charakteru konstytutywnego świadczy także treść przepisu art. 190 ust2 ordynacji, który stanowi , że rada w określonym terminie „stwierdza” wygaśnięcie mandatu. Rada „stwierdza” więc wygaśnięcie mandatu , które następuje z mocy prawa , a nie „może stwierdzić” wygaśnięcie. Skoro wygaśnięcie mandatu następuje z mocy prawa , a uchwała stwierdzająca to ma charakter deklaratoryjny termin o jakim mowa w art. 190ust2 ordynacji nie może być traktowany jako termin zawity. Oprócz dotychczas wskazanych argumentów świadczy o tym treść przepisu art. 85a ustawy o samorządzie powiatowym (DZU z 2001r., Nr 142, poz. 1592 ze zm.) Zgodnie z tym przepisem uchwała o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu może być skutecznie podjęta po upływie 3 miesięcznego terminu o jakim mowa w art. 190 ust2 ordynacji na skutek wezwania wojewody do podjęcia uchwały tego rodzaju. Także w judykaturze utrwalony jest pogląd , że wspomniany termin ma jedynie charakter instrukcyjny . Stanowisko takie jest zawarte m.in. w uchwale NSA z 23 października 2000r (OPS13/00), czy wyroku NSA z 28 maja 2008r, sygn. akt II OSK 334/08. Sąd Apelacyjny w Katowicach w pełni podziela ten pogląd zakładając racjonalne działanie ustawodawcy. Skoro nie budzącą wątpliwości intencją ustawodawcy było aby osoby skazane prawomocnie za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego i osoby, co do których zapadł wyrok warunkowo umarzający postępowanie za popełnienie takiego przestępstwa nie miały prawa wybieralności nielogicznym byłoby aby zachowały one to prawo w sytuacji gdy stosowna uchwała nie została podjęta w terminie 3 miesięcy od zdarzenia powodującego utratę wybieralności. Zwłaszcza , że nie istnieje żaden mechanizm umożliwiający radzie stwierdzenie przesłanek do podjęcia stosownej uchwały przed upływem wspomnianego terminu. Dlatego nie tylko wykładnia językowa ale także celowościowa nakazuje traktowanie terminu , o jakim mowa w art. 190 ust2 ordynacji jako terminu o charakterze instrukcyjnym.

Przewodniczący: SSA Roman Sugier (spr)
Sędziowie: SA Małgorzata Wołczyńska
SA Lucyna Świdorska- Pilis

*Ustawa z 14 czerwca 2007r o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych
(Dz.U. Nr 125, poz. 873)*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 23 marca 2010r.

IACa 64/10

art. 9 ust. 2 ustawy z 14 czerwca 2007r o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 125, poz. 873)

Błędna jest dokonana przez sąd pierwszej instancji wykładnia art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 2007r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (DzU Nr 125, poz 873), który stanowi , że do czasu zarejestrowania nowych statutów (uwzględniających wynikający z nowelizacji stan prawny) postanowienia regulujące zebranie przedstawicieli pozostają w mocy. Z jego literalnego brzmienia nie wynika , że obejmuje ona tylko przypadki , gdy doszło do zgłoszenia zmian w statucie do Krajowego Rejestru Sadowego terminie określonym w art. 9 ust 1 tejże ustawy , czyli do 30 grudnia 2007r. Za takim jego rozumieniem nie przemawia też wykładnia celowościowa ; przeciwnie doprowadziłoby ono do rezultatu, który z pewnością przez ustawodawcę nie był pożądanym , czyli do tego , że walne zgromadzenie spółdzielni mieszkaniowych obradować musiałyby na podstawie statutów regulujących funkcjonowanie zebrań przedstawicieli członków. Jak by zatem krytycznie nie oceniać postępowania pozwanej, która po terminowo uchwalonej zmianie statutu i po zwrocie również terminowo złożonego wniosku o zarejestrowanie zmiany nie tylko nie podjęła żadnych czynności zmierzających do uczynienia zadość ustawowemu obowiązkowi , ale wręcz podejmując zaskarżoną uchwałę dążyła do ubezskuteczenia ustawy , stwierdzić należy , że samo zwołanie przedstawicieli nie stanowiło naruszenia prawa , w konsekwencji – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego – podjęcie uchwały przez zebranie przedstawicieli nie skutkowało samo przez się jej nieważnością . Znowelizowany art. 42 §2 prawa spółdzielczego odmiennie niż uprzednio reguluje problematykę nieważności postępowania. O ile poprzednie jego brzmienie niewątpliwie nawiązywało bezpośrednio do normy art. 58 kc , o tyle obecnie stwierdza , że nieważna jest uchwała sprzeczna z prawem , pozostawiając niejako poza swoją hipotezą przypadek zmierzania do obejścia prawa lub sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Ten ostatni przypadek , w postaci sprzeczności z dobrymi obyczajami , znalazł swoje miejsce w normie art. 42§3 Prawa spółdzielczego , który przewiduje sankcję nie w postaci nieważności uchwały , a w postaci możliwości zaskarżenia jej w celu jej uchylenia . Rodzi się pytanie , która z tych norm reguluje przypadek , gdy uchwała zmierza do obejścia prawa . Wydaje się , że pierwszeństwo należy przyznać wykładni językowej , co oznacza , że norma art. 42 §2 prawa spółdzielczego przypadku takiego nie obejmuje i nie mieści się on w naruszeniu obyczajów , o których mowa w art. 42 §3 prawa spółdzielczego.

*Przewodniczący : SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie : SA Piotr Wójtowicz (spr)
SO (del.) Agata Stankiewicz- Rataj*

*Ustawa z dnia 15 grudnia 2000r o spółdzielniach mieszkaniowych
(DZ.U. z 2003r., nr 119, poz. 1116 ze zm)*

9.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 marca 2010r.

IACa 3/10

art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003r., nr 119, poz. 1116 ze zm.)

Dla rozstrzygnięcia sprawy decydujące znaczenie miała wykładnia art. 42 ust. 1 ustawy z 15 grudnia 2000r o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003r., nr 119, poz. 1116 ze zm.) w brzmieniu nadanym mu od 15 stycznia 2003r, przy uwzględnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2005r., K 42/02. Przepis ten w brzmieniu po nowelizacji stanowił, że w okresie 24 miesięcy od dnia złożenia pierwszego wniosku o wyodrębnienie własności lokalu w danej nieruchomości spółdzielnia mieszkaniowa określi przedmiot odrębnej własności wszystkich lokali mieszkalnych i lokali o innym przeznaczeniu w tej nieruchomości. W wyroku swym Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., że art. 42 ust.1 ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim wyznacza początek terminu realizacji przewidzianego w nim obowiązku spółdzielni mieszkaniowej. Orzekł jednocześnie Trybunał, że przepis ten traci moc obowiązującą po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku. W terminie określonym przez Trybunał ustawodawca nie zastąpił niekonstytucyjnej normy żadną inną, od 29 kwietnia 2006r zatem utraciła ona moc. Tą niekonstytucyjną normą (a właściwie jej elementem) była jednak jedynie ta część art. 42 ust.1 ustawy, która wyznaczała termin początkowy do realizacji obowiązku. W konsekwencji aktualnie zawarta w art. 42 ust.1 ustawy norma ma następujące brzmienie „w okresie 24 miesięcy spółdzielnia mieszkaniowa określi przedmiot odrębnej własności wszystkich lokali mieszkalnych i lokali o innym przeznaczeniu w danej nieruchomości”. Rodzi się pytanie, od kiedy ów dwudziestoczwymiesięczny termin winien być liczony. Sąd Okręgowy uznał, że termin ów bieg swój rozpoczyna od zakończenia czynności koniecznych do wydzielenia danej nieruchomości zabudowanej. Ze stanowiskiem tym nie sposób się zgodzić, jest ono dowolne, nie znajduje oparcia w żadnej normie prawnej, a nadto prowadzi do skutków ewidentnie sprzecznych z intencjami jakie przyświecały Trybunałowi Konstytucyjnemu. Za jedynie prawidłową odpowiedź na sformułowane wyżej pytanie uznać przyjdzie tę, że termin dla określenia przedmiotu odrębnej własności wszystkich lokali liczony być winien od dnia wejścia w życie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Za taką wykładnią przemawia też treść art. 49 ust.1 ustawy, w myśl którego jeżeli spółdzielnia przez upływem 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie podejmuje czynności, o których mowa w art. 41 i 42 ustawy, a nie toczy się postępowanie sądowe w trybie art. 43 ust 5 sąd orzeknie o ustanowieniu odrębnej własności lokalu.(...)

Wyjaśnienia wymaga jeszcze, która spośród norm ustawy winna stanowić podstawę takiego roszczenia: art. 49 ust.1, czy też art. 49¹. Są one względem siebie konkurencyjne o tyle, że regulują w istocie identyczną sytuację: jednocześnie są ze sobą sprzeczne, gdyż pierwsza z nich przewiduje realizację roszczenia w trybie nieprocesowym (ust. 2), co na dodatek miałoby wpływ na właściwość rzeczową, druga zaś wskazuje drogę postępowania procesowego. Konkurencję i sprzeczność tę rozstrzygnąć trzeba przy zastosowaniu uznawanych powszechnie reguł

wykładni, w tym przypadku w oparciu o zasadę, że *lex posterior derogat legi priori*. Normą późniejszą jest art. 49¹, roszczenie powoda rozpoznawane być winno w procesie, a zatem sądem rzeczowo właściwym – z uwagi na wartość przedmiotu sporu – winien być sąd okręgowy.

Przewodniczący: SSA Piotr Wójtowicz (spr)
Sędziowie: SA Rafał Dzyr
SA Barbara Owczarek

Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000r w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. UE L z 16.01.2001r., Nr 12, str.1), Ustawa Prawo prywatne międzynarodowe.

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 20 listopada 2009r.

IACa 400/09

dotyczy : rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000r w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonania w sprawach cywilnych i handlowych (DZU UE L z 16.01.2001r., Nr 12, str. 1) oraz art. 25 §1 ustawy Prawo prywatne międzynarodowe.

Z uwagi na przedmiot sporu (zadatek na zakup nieruchomości) i datę wniesienia pozwu (26.6.2006r) problematyka jurysdykcji krajowej podlega przepisom rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000r w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonania w sprawach cywilnych i handlowych (DZU UE L z 16.01.2001r., Nr 12, str. 1). Z uwagi na rodzaj sprawy nie mają zastosowania wyłączenia, o których mowa w art. 1 ust 1 i 2 cyt. rozp. Nr 44. Ponieważ pozew został wniesiony po wejściu w życie na obszarze RP rozporządzenia nr 44/2001, to na mocy art. 66 ust 1 rozporządzenie to reguluje jurysdykcję krajową. Pomimo związku istniejącego między roszczeniem powoda, a prawem własności nieruchomości położonej w Polsce nie jest to sprawa, którą można zakwalifikować jako sprawę o prawa rzeczowe na nieruchomości. Przepis art. 22 pkt 1 cyt. rozp. nr 44/2001, regulujący jurysdykcję wyłączną nie ma więc zastosowania. Rozporządzenie to nie uzależnia jurysdykcji danego Państwa Członkowskiego od posiadania przez strony obywatelstwa tego państwa. W związku z tym nie ma znaczenia dla ustalenia jurysdykcji sądu polskiego fakt, że obie strony posiadają zarówno obywatelstwo polskie jak i niemieckie. Pozew nie został wniesiony do sądu Państwa Członkowskiego, na obszarze którego znajduje się miejsce zamieszkania pozwanej. Zgodnie z art. 3 ust 1 cyt. rozporządzenia mieszkająca w Niemczech pozwana mogła zostać pozwana przed sąd Państwa Polskiego tylko wtedy, jeśli pozwalałby na to przepisy sekcji 2-7 rozdziału II cyt. rozporządzenia nr 44. Zgodnie z art. 24 cyt. rozporządzenia sąd polski nie

uzyskał jurysdykcji na skutek wdania się przez pozwaną w spór , gdyż pozwana w odpowiedzi na pozew zgłosiła zarzut braku jurysdykcji . Zatem Sąd Apelacyjny uznał , że rozwiązanie problemu może nastąpić w oparciu o art. 5 pkt 1a cyt. rozporządzenia , który stanowi , że :

„osoba , która ma miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim 1)a) jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenie wynikające z umowy – przed sąd miejsca , gdzie zobowiązanie zostało wykonane albo miało być wykonane”.

Dla wykładni zawartego w przepisie pojęcia „miejsca wykonania zobowiązania” należało zastosować cywilne prawo materialne , wskazane przez właściwe przepisy prawa kolizyjnego. Konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych podpisana w Rzymie dnia 19 czerwca 1980r weszła w życie w stosunku do Polski 1 sierpnia 2007r (por. Oświadczenie Rządowe z 5 grudnia 2007r., opublikowane w DzU z 2008r., Nr 10, poz. 58), zgodnie z jej art. 17 Konwencję stosuje się w umawiającym się państwie do umów , które zostały zawarte po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tego umawiającego się Państwa. Skoro zatem Konwencja Rzymska nie odnosi się do stanu faktycznego opisanego w pozwie , zachodziła konieczność sięgnięcia do ustawy z dnia 12 listopada 1965r – Prawo prywatne międzynarodowe. Ponieważ w pokwitowaniu zawarto stwierdzenie , że umowa , która została zabezpieczona zadatkiem , zostanie zawarta według prawa polskiego uznać należy , że strony dokonały wyboru prawa polskiego , a wybór ten obejmuje też umowę przedwstępną i kwestię zadatku związanego z tą umową . Odmienne stanowisko byłoby nielogiczne. Dokonanie wyboru prawa polskiego było możliwe na gruncie art. 25§1 ustawy Prawo prywatne międzynarodowe i wiążące dla sądu. Wybrane polskie prawo materialne w art. 454§1 zd. 2kc stanowi , że świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia . Skoro obecnie wierzyciel zamieszkuje w Polsce , to w tym państwie powinno zostać spełnione przez pozwaną opisane w pozwie świadczenie pieniężne w postaci podwójnego zadatku. W konsekwencji należało przyjąć , że polskie sądy posiadają w niniejszej sprawie jurysdykcję krajową na mocy art. 5 ust 1 pkt 1a cyt. rozporządzenia nr 44 /2001 , a podniesiony przez pozwaną zarzut braku jurysdykcji krajowej i niezastosowania prawa niemieckiego jest niezasadny.

*Przewodniczący : SSA Ewa Tkocz
Sędziowie : SA Rafał Dzyr (spr.)
SA Anna Bohdziewicz*

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 6 sierpnia 2009r.

III AUa769/09

art.379 pkt 5 kpc

Nierozpoznanie przez sąd wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla ubezpieczonego niezdolnego do samodzielnej egzystencji i w związku z tym nieuczestniczącego w rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, stanowi pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w rozumieniu art.379 pkt 5 kpc.

*Przewodniczący SSA Marek Żurecki (spr.),
Sędziowie: SSA Marek Procek,
SSA Antonina Grymel*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 2 września 2009r.

III AUa 976/09

art.6 ust.2 pkt 5 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z §6 ust.1 uchwały Nr 169 Rady Ministrów z dnia 17.08.1981r. w sprawie dodatkowych świadczeń dla pracowników uspołecznionych zakładów pracy zmieniających pracę (M.P. Nr 21, poz.195)

Okres za jaki wypłacono odprawę pieniężną przewidzianą w §6 ust.1 uchwały nr 169 Rady Ministrów z 17.08.1981r. w sprawie dodatkowych świadczeń dla pracowników uspołecznionych zakładów pracy zmieniających pracę, nie stanowi okresu składkowego, o którym mowa w art.6 ust.2 pkt 5 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

*Przewodniczący SSA Krystyna Budzianowska (spr.),
Sędziowie: SSA Małgorzata Wojnowska-Gallos,
SSA Krystyna Merker*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 września 2009r.

III AUa 1415/09

art.29 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z art.25 ustawy z dnia 9.05.1996r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (tekst jedn. Dz. U. z 2003r., Nr 221, poz.2199) oraz art.6 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585)

Okres pobierania przez posła uposażenia na podstawie art.25 ustawy z 9.05.1996r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora uzasadnia – w świetle art.27 i art.28 tej ustawy – uznanie, że odpowiada on stosunkowi pracy. Nie jest to jednak równoznaczne z podleganiem ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pozostawania w stosunku pracy, jak wymaga tego art.29 ust.2 pkt 2 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tytułem podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym posła (i senatora) jest bowiem sprawowanie mandatu i pobieranie uposażenia (art.6 ust.1 pkt 6 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

*Przewodniczący SSA Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie: SSA Antonina Grymel,
SSA Urszula Żak*

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 września 2009r.

III AUa 1188/09

art.36 ust.3 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Wprawdzie art.36 ust.3 pkt 4 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wymagał, aby „przejście” do innej pracy nastąpiło bezpośrednio (niezwłocznie) po likwidacji kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o których mowa w ust.1 pkt 1-4 tego artykułu, ale pomiędzy tymi zdarzeniami powinna pozostawać wyraźna bliskość czasowa. Podjęcie innej pracy po upływie kilku lat od likwidacji podmiotów wymienionych powyżej nie pozwala z reguły na uznanie, że zatrudnienie to nastąpiło w wyniku przejścia, o którym mowa we wskazanym przepisie.

*Przewodniczący SSA Witold Nowakowski (spr.)
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak,
SSA Alicja Kolonko*

Uwaga:

Zob. również pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego W Katowicach z 6.05.2009r., sygn. III AUa 359/09, publik. Biuletyn SA Katowice 2010, nr 1, poz.10

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 sierpnia 2009r.

III AUa 984/09

art.50c ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku punktem 32 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., Nr 2, poz.8)

Stanowiska wymienione w pkt 32 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23.12.1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty, stanowiącego wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą – mają jedynie charakter przykładowy. Możliwe jest więc uznanie za pracę górniczą również zatrudnienia na innych niewymienionych w tym przepisie stanowiskach, o ile praca na nich wiąże się za stałym wykonywaniem na odkrywce bieżących robót montażowych, konserwacyjnych i remontowych.

*Przewodniczący SSA Antonina Grymel (spr.),
Sędziowie: SSA Maciej Pacuda,
SSA Wojciech Bzibziak*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 września 2009r.

III AUa 985/09

art.50c ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Pracę górniczą w rozumieniu art.50c ust.1 pkt 4 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi wyłącznie zatrudnienie przy pracach wymienionych w tym przepisie. Brak natomiast podstaw do uznania za pracę górniczą

zatrudnienia przy innych czynnościach, nie wskazanych w art.50c ust.1 pkt 4, nawet jeżeli były wykonywane na odkrywce węgla brunatnego.

*Przewodniczący SSA Antonina Grymel (spr.),
Sędziowie: SSA Urszula Żak,
SSA Lena Jachimowska*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 listopada 2009r.

III AUa 1829/09

art.76 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Śmierć obojga osób sprawujących w ramach rodziny zastępczej faktyczną opiekę nad dzieckiem nie daje podstaw do uznania, że jest ono sierota zupełną w rozumieniu art.76 ust.1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli żyje choćby jedno z jego rodziców biologicznych.

*Przewodniczący SSA Wojciech Bzibziak,
Sędziowie: SSA Witold Nowakowski,
SSA Alicja Kolonko (spr.)*

8.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 maja 2009r.

III AUa 484/09

art.138 ust.3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Pełnomocnictwo do odbioru emerytury wygasa – zgodnie z art.101 §2 kc – z chwilą śmierci mocodawcy. Pobranie po tej dacie przez osobę upoważnioną świadczenia przysługującego ubezpieczonemu stanowi świadczenie nienależnie pobrane w rozumieniu art.138 ust.3 w związku z ust.1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

*Przewodniczący SSA Witold Nowakowski (spr.),
Sędziowie: SSA Wojciech Bzibziak,
SSA Lena Jachimowska*

9.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 lipca 2009r.

III AUa 905/09

art.139 ust.1 pkt 10 oraz art.136 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Zgoda świadczeniobiorcy przebywającego w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym na potrącanie przez tę placówkę z przysługującego mu świadczenia opłaty za pobyt, wygasa z chwilą jego śmierci. Należność taka nie podlega potrąceniu z emerytury (lub renty) zmarłego w trybie art.139 ust.1 pkt 10 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli dyrektor wymienionej w tym przepisie placówki nie złożył w organie rentowym, za życia świadczeniobiorcy, wniosku o dokonywanie potrąceń z jego świadczenia. Placówka taka nie może również uzyskać odpłatności za pobyt zmarłego z jego świadczenia na podstawie art.136 ust.1 tej ustawy, gdyż nie jest osobą uprawnioną do niezrealizowanego świadczenia w rozumieniu tego przepisu.

*Przewodniczący SSA Witold Nowakowski,
Sędziowie: SSA Alicja Kolonko (spr.),
SSA Zbigniew Gwizdak*

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 2 września 2009r.

III AUa 719/09

art.88 ust. 1 ustawy z dnia 26.01.1982r. Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2006r., Nr 97, poz.674 ze zm.) w związku z art.53 §1 pkt 1 kp

Rozwiązanie stosunku pracy przez zakład pracy bez wypowiedzenia w trybie art.53 §1 pkt 1 kp nie spełnia wymogu rozwiązania stosunku pracy w sposób określony w art.88 ust.1 Karty Nauczyciela, a w konsekwencji nie daje uprawnień do uzyskania emerytury na podstawie tego przepisu.

*Przewodniczący SSA Krystyna Merker (spr.),
Sędziowie: SSA Małgorzata Wojnowska-Gallos,
SSA Krystyna Budzianowska*

11.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 5 maja 2009r.

III AUa 386/08

art.116 §1 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2005r., Nr 8, poz.60 ze zm.)

Wprawdzie art.116 Ordynacji podatkowej nie wiąże możliwości zwolnienia członka zarządu od odpowiedzialności za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek z wynikiem postępowania upadłościowego, to jednak nie można określenia „we właściwym czasie”, o którym mowa w tym przepisie, interpretować z pominięciem celu jakemu służy postępowanie upadłościowe, tj. równomiernego zaspokojenia – choćby częściowo – wszystkich wierzycieli. Zatem w sytuacji, gdy pomimo ogłoszenia upadłości spółki faktycznie nie doszło do jakiegokolwiek zaspokojenia jej wierzycieli z powodu braku środków finansowych, nie można uznać, że zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło we właściwym czasie.

*Przewodniczący SSA Antonina Grymel (spr.),
Sędziowie: SSA Lena Jachimowska,
SSA Urszula Żak*

12.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 maja 2009r.

III AUa 497/09

art.3 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 167, poz.1322)

Reprezentowanie zakładu pracy przez osobę zajmującą stanowisko kierownicze na pogrzebie pracownika tego zakładu (nawet jeśli osoby te pozostawały w bliskich stosunkach koleżeńskich) mieści się w pojęciu „wykonywania przez pracownika zwykłych czynności”, o których mowa w art.3 ust.1 pkt 1 ustawy z 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Zdarzenie, które miało miejsce w tym czasie pozostaje więc w związku z pracą.

*Przewodniczący SSA Maciej Pacuda (spr.),
Sędziowie: SSA Antonina Grymel,
SSA Urszula Żak*